

उरुक्षय आमहीयवः। रक्षोहाऽग्निः। गायत्री।

अग्ने॒ हंसि॒ न्य॒त्रिणं॑ दी॒द्यन्मर्त्ये॑ष्वा। स्वे क्षये॑ शुचि॒व्रत॑ ॥ १०.११८.०१

अग्ने- पावक सर्वभूतहितक्रतो। शुचिव्रत- परिशुद्धव्रत। स्वे क्षये- स्वसदने। मर्त्येषु- मनुष्येषु।
आ- आभिमुख्येन। दीद्यन्- ज्वलन्। अत्रिणम्- अदनशीलं सुखादिदुःखनिधनम्। नि- नितराम्।
हंसि- नाशयसि ॥१॥

उत्तिष्ठसि॒ स्वाहुतो॑ घृ॒तानि॒ प्रति॑ मोदसे। यत्त्वा॒ स्रुचः॑ स॒मस्थिर॑न् ॥ १०.११८.०२

यत्- यदा। त्वा- भवन्तम्। स्रुचः- भाजनानि रसोपलब्धिस्थानानि। अस्थिरन्- तस्थुः। स्वाहुतः-
सुष्ठु आहूतः सन्। उत्तिष्ठसि। घृतानि- हव्यानि। प्रति। मोदसे- हृष्यसि ॥२॥

स आहु॑तो वि रोच॑तेऽग्निरी॒ळेन्यो॑ गिरा। स्रु॒चा प्रती॑कमज्यते ॥ १०.११८.०३

अग्निः- पावकः सर्वभूतहितक्रतुः। सः- असौ। आहुतः- आहूयमानः। वि- विशेषेण। रोचते-
प्रकाशते। गिरा- वाचा। ईळेन्यः- स्तुत्यः। स्रुचा- भाजनेन। प्रतीकम्- दीप्तिमद्बुद्धयम्। अज्यते-
सिच्यते ॥३॥

घृ॒तेना॒ग्निः सम॑ज्यते मधु॒प्रतीक॑ आहु॑तः। रोच॑मानो वि॒भावसुः॑ ॥ १०.११८.०४

देवेभ्यः- देवतार्थम्। हव्यवाहन- हव्यवाहक। जरमा मधुप्रतीकः- मधुरः। आहुतः- आहूयमानः।
रोचमानः- दीप्यमानः। विभावसुः- दीप्तिधनः। अग्निः- पावकः सर्वभूतहितक्रतुः। घृतेन-
पूतनवनीतेन पूज्यभावनया। समज्यते- संयक् सिच्यते ॥४॥

जर॑माणः समि॒ध्यसे॑ दे॒वेभ्यो॑ हव्यवाहन। तं त्वा॑ हवन्त॒ मर्त्याः॑ ॥ १०.११८.०५

जरमाणः- स्तुतः। समिध्यसे- सम्यक् दीप्यसे। तम्- अमुम्। त्वा- भवन्तम्। मर्त्याः- मनुष्याः।
हवन्त- आह्वयन्ति ॥५॥

तं म॑र्ता अम॒र्त्यं घृ॒तेना॒ग्निं संप॑र्यत। अदा॑भ्यं गृह॒पति॑म् ॥ १०.११८.०६

अदाभ्यम्- अहिंसनीयम् । गृहपतिम्- कुटुम्बपालकम् । तम्- अमुम् । अमर्त्य- देवम् । अग्निम् ।
मर्ताः- मर्त्याः । घृतेन- पूतनवनीतेन पूतभावनया । सपर्यत- परिचरन्ति ॥६॥

अदाभ्येन शोचिषाग्ने रक्षस्त्वं दह । गोपा ऋतस्य दीदिहि ॥ १०.११८.०७

अदाभ्येन- अहिंसनीयेन । शोचिषा- भासा । रक्षः- अधर्मशक्तीः । त्वम् । दह- भस्मीकुरु ।
ऋतस्य- धर्माख्यस्य सत्यस्य । गोपाः- पालकः सन् । दीदिहि- दीप्यस्व ॥७॥

स त्वमग्ने प्रतीकेन प्रत्योष यातुधान्यः । उरुक्षयेषु दीद्यत् ॥ १०.११८.०८

उरुक्षयेषु- विस्तृतसदनेषु । दीद्यत्- ज्वलन् । अग्ने- पावक सर्वभूतहितक्रतो । सः- तादृशः । त्वम् ।
प्रतीकेन- भासा । यातुधान्यः- हिंसाकरीः । प्रत्योष- दह ॥८॥

तं त्वा गीर्भिरुरुक्षया हव्यवाहं समीधिरे । यजिष्ठं मानुषे जने ॥ १०.११८.०९

तम्- तादृशम् । त्वा- भवन्तम् । गीर्भिः- वाग्भिः । उरुक्षयाः- विस्तृतनिवाससम्पन्नाः । हव्यवाहम्-
हव्यधारकम् । मानुषे जने- मनुष्यजनमध्ये । यजिष्ठम्- स्थितं पूज्यतमम् । समीधिरे-
सम्यगदीपयन् ॥९॥